

Simai Mihály

Fecskék

I.

Hogy surrog a szél Csupa fecske
Hűvös ezüstfa-menny
hajlong röptükkel ezeve

akárha eleven
izgatottságot levelezne
s csengést is akkorát

hogy ivein meredekebre
feszül a híd s a reszkető mennybe
fölnyilallnak a fák

II.

Hogy surrog a szél csupa fecske

mintha fölriasztott zene
szállna csattogna cikázna
mintha millió szárnyas húr
megütött hangvilla keringene
mintha itt bongana a fölbolydult
mindenség minden varázsa
minden gyötrelmes szédülete
tündöklő rendje
s minden vak diszharmónidja
Hogy surrog az ég csupa fecske
ujjonganak jajonganak
égő üzenet a szárnyuk alatt

Most most most messze messze

mintha a remény koncertezne
s magamagának ellentmondva
ujjának röpte
haszatalálna közben a közös ősi fájdalomba

III.

Nézd minden égtáj csupa fecske
Az minden eleven Csodáld
Nézz elsötétülő szemembe
lásd az is csupa búcsuzó fecske
csupa verdesés csupa vágy

Mert ez a rend Ujjongva zengve
őstöneitől megrettenve
költözik egyre a világ

Lobbal sárgul az idők inge
s ki napjait szánja hümmögve
ki pedig elszánja magát

Szegedi Kelemen János

Elesettség

Kinyújtott kezével kapaszkodott felém
a botladozó, árva elesettség:
talán van még e sötét világon remény,
talán van százezer közt, ki segít még!

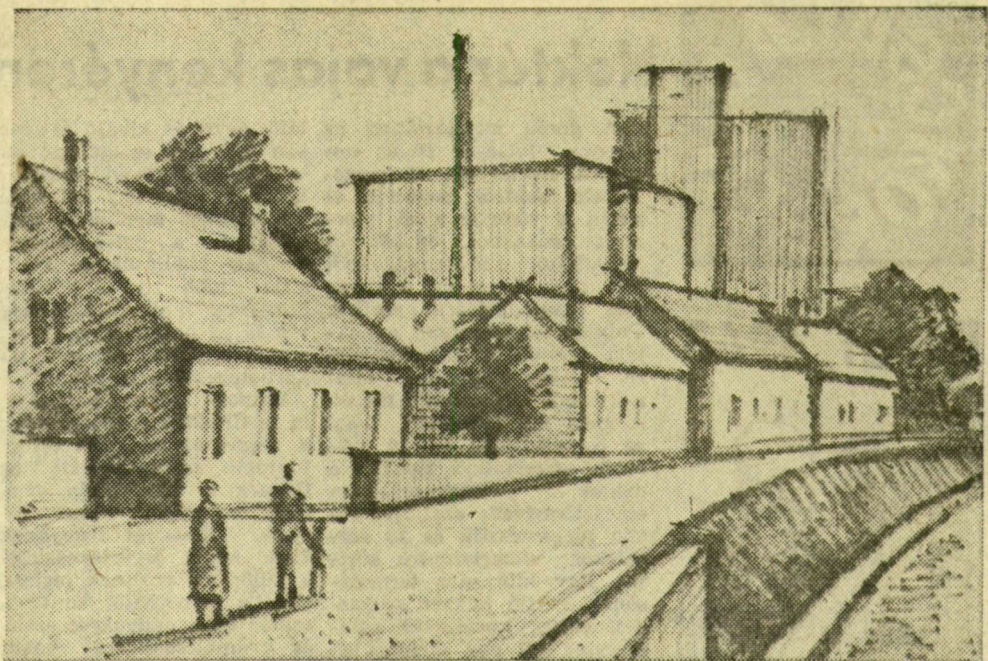
Megfogom a tömeg felé nyújtott kezét,
én, egy a százezer közül, kinek szíve
van még — talán — örülni, hogy segíthetek.
(Vagy: jaj, ha énmellem se áll majd senkisé!)

Az együttérzés szépsége emel ma
engem s a jószág melegítő hangja,
hogy felsegítettem a villamosra,

egy botladozó világtalan asszonyt. —
Kezének szorítása megmaradjon!
Emléke szívemnek nyugalmat adjon!

Lissák György:

Utca

A törzsökös ingázók
nem szoktak ud-
variaskodni, ha
egyszer leültek,
csak otthon áll-
tak fel. Takarékoskodni kell
az erővel.

Zoli átadta a helyét Évának, pedig törzsökös ingázó volt.

Ezzel kezdődött ismeret-
sük.

Amikor eljegyezték egy-
mást, Zoli karórát ajándéko-
zott Évának, Éva nyolcinget
Zolinak, s azt mondta:

— Szeretném én mosni.
Zoli megértette, mire gon-
dolt Éva, mosolygott és
csendesesen megjegyezte:

— Ez csak rajtad múlik,
Éva — majd gondterhelten
fűzte hozzá. — A vonat ho-
zott minket össze, de kutya
portéka a vonat, el is vá-
laszthat.

Éva boldogan nevetett,
nyugalom szállta meg a lel-
két — völegénye féltékeny...
Zoli technikumba járt, esti
tagozatra, hetente kétszer a
városban maradt, bátyjánál
aludt. Éva ilyenkor egyedül
utazott haza-vissza.

Nem volt egyedül Éva, is-
merősökkel utazott, ismerős
legényekkel. Éva úgy tartot-
ta kezét, hogy lássák ujján
a karikagyűrűt, hagyjanak
neki békét. „Foglalt!” De
nem hagyták békén.

A szemben ülő legény
szépmivű, gömbölyded tér-
dére tenyerelt. Éva ijedt,
hirtelenkedő mozdulattal le-
seperte a kötekedő kezeket,
s ingerülten kiosztotta:

— Minden a szemnek,
semmi a kéznek!

A legény fintorgott.

— Kinyúlt a csipád.

Kisvártatva összekacsintott
címboráival, és belekezdett
egy tanmesébe. Hol volt, hol
nem volt, volt egyszer egy
felvágós lány, aki, mihelyt
karikagyűrűt húztak az uj-
jára, elkezdett nagyképus-
kodni. Régi barátait kutya-
ba se vette, elnézett a fe-

— Mi a neve ennek a lónak? — kérdeztem
az öregot.

— Az istenségit, kiszaladt a fejemből.

— Úgy hívják, hogy Fecske?

— Nem — mondta nagyapám. Gondolkodott
erősen. Letelepedett az istálló tövében, pipázott.

— Valami szép neve volt.

— Csillag? — reménykedtem. — Ugye, Csil-
lagnak hívják?

— Az lesz az, honnét tudod?

— A jó lovakat Csillagnak hívják — magya-
ráztam.

Rajtam kívül nem is ülhetett a hátára más.
Csak Stuka. Kicsorbul, rozsdás tört adott cse-
rébe. A vásártéren találta az árokban. Eldob-
hatták a katonák.

— Szállj le, eleget lovagoltál! — kapaszkod-
tam a lábába.

— Hát a töröm?

Stuka rossz lovas volt. Sarkával megrúgta a
Csillag oldalát. Előrelépett kinyájában a ló. Nyug-
talanul kapkodta a fejét.

— Azért is gyere le! — kiabáltam.

Még ki se járt a földekre a Csillag. Kocsink
se volt. Erte jöttek. Hivatalos emberek, a kö-
ségházától. Nagyapám ott ült a gangon. Nem
hozott ki székét, nem is mutatta az utat.

Vitték a kis szürke lovat. A kiskapun vezet-
ték ki az utcára. Utánuk szaladtam. A többi
gyerek is.

— Miért vették el tőlünk a Csillagot? — kér-
deztem az embert, aki a kötőféket tartotta.

— Háborús ló. Nektek nem volt azelőtt.

A sarkon megálltunk. Szomorúan néztünk a
kis orosz konyi után.

— Most már add vissza a törömet — mondta
Stuka.

Gulyás Mihály

„A méregzsák...”

jük fölött. Teltek-múltak a
napok, hétre hét jött, hó-
napra hónap. A büszke lány
nár az esküvőjét várta, ami-
kor beütött a baj. Fiúját
más lánnyal látták, kéz a
kézben, s mire észbekapott,
legurult az újjáról a karika-
gyűrű. De akkor már egé-
szén magára maradt a fel-
vágós lány, elüldözte maga
mellől régi cimboráit. Sirt-
rított a büszke lány, könyör-
gött a legényeknek, ne hagy-
ják pártában, nem akarja
élete végéig a petrezselymet
szólni...

Éva, bár rogyadozott a fá-
radtságtól, felpattant ültö-
ből, a sok közömbös, morcos
ingázó közé furakodott, el-
rejtőzött a gonosz élecek elől,
de oda is utána röpített a
régii cimborák fullánkös ne-
velése.

És Éva megpróbált a régi
lenni, könnyed társalgó,
megjegyzéseken vihogó. Bor-
zasztóan nehezére esett, de
úgy érezte, ezt kell tennie.
Szülei már nem egyszer il-
lették szemrehányással, hogy
még mindig nem tudott fér-
jet fogni magának, s a fa-
luban rekedt vénlányokkal
példálózottak. Éva félt, hogy
beteljesedik fölötté a tan-
mese végzete. Zoli egyszer...

A féltékeny Zoli egyszer
meglepte tanítási napon.

Nem ment iskolába, meg
akarta tudni, hogyan visel-
kedik az ő menyasszonya,

vajon változott-e a kiosztja-e
az ingázók, szemtelenkedő
tolakodását?

Amikor Éva leszállt a vo-
natról, Zoli eléje toppant.

— Mindent láttam —
mondta zordan.

Éva szemét előntötték a
könnyek, és még azt sem
hangfoszlányok

szálltak feléje: „Szeretlek,
te piszok... tudd meg...
keress magadnak felesé-
get... Ganéj... Odaléköm
inagam az első gyütt-ment-
nek...”

Zoli hirtelen lekuporodott,
kifűzte cipőjét — valójában
ő is meztőláb tudott igazán
futni — és usgvi, hatalmas
bakugrásokkal Éva után ve-
tette magát. Amikor a lány
észrevette, beszaladt a kö-
tőzködésig erős búzába, és
csakhamar nyoma veszett.
Parasztlány volt, tudta, ho-
gyan kell futni a búzában,
hogy ne maradjon nyoma
utána, a félrehajtott kalá-
szok ismét talpra álljanak.
Közben megsűrűsödött az al-
konyat, a maradék nyomok
kal is eltűntette az este, és
Zoli tanácstalanul állt meg
a hallgatag búzatábla mel-
lett. Most hová, merre?

Amikor megszólalt, méze
volt a hangjának:

— Ne bolondozz már, Éva!
Gyere elő. Mindent vissza-
szívlak. Szeretlek, te kis mé-
regzsák. Hadd legyek én az
az első gyüttment...

Elhallgatott, várta, hogy
visszhangja kéljen szaval-
nak. Semmi nesz. Úgy lát-
szik, gondolta, szónoklato-
nem volt elég hatásos, nem
ugrasztotta ki a nyulat a bo-
korból. És könyörögni kez-
dett az elfeketedett, vége-
sincs búzatáblának. Zajosan
bizonykodott, mennyire oda-
van Éváért, a világ legisleg-
aranyosabb teremtsének
tartja, még azt is megérti,
hogy kacérkodik a régi le-
génycimborákkal, hiszen fél,
hogy elhagyja. Ó? Hát hogy
gondolhat ilyet?! Soha, eb-
ben az életben, ásó-kapa...

Zoli belemelegedett mondó-
kájába, nem vette észre,
hogy egy nesztelen árny
suhan elő a búzatáblából
tőle vagy húsz méterre, s
meghajolva a falu felé in-
dul, mind szaporábban kap-
kodva lábát.

S mert rimámkodása hiá-
bavalónak bizonyult, szomo-
rán legyintett, és mondta a
búzának, visszamegy az ál-
lonásra, a következő vonat-
tal hazamegy. Holnap is nap
lesz, s neki dolgoznia kell.

Úgy is tett, ahogy mondta,
bár reggel nem ment be
munkahelyére — a vonatnál
várta Évát. Lehorgasztott
fejjel, büntudattal köszönt
rá:

— Szervusz, Éva!

Ugy tett a lány,
mintha nem ven-
né észre. Felve-
tett fejjel, közö-
nyösen húzott el
mellette. Zoli rántott a vál-
lán, nyelt egyet, és gyors
léptekkel nyomába szegő-
dött. Amikor megerintette a
karját, a lány rávetette szo-
morú tekintetét, s csak eny-
nyi mondott:

— Megbántottál.

— Egész éjszaka nem
hunytam le a szememet —
tért ki az egyenes válasz elől
Zoli.

Éva hirtelen megtorpant,
felnyúlt Zoli arcához, me-
lyen egyre halványuló folt
látszott, és szánakozva kér-
dezte:

— Fájt?

A legény megölelte a
lányt, s csendesen duru-
szolta:

— Te kis méregzsák, te...

— Finom anyag, jó tapintású.
Az öreg oda se nézett. Kópótt és pipázott.
Nagyanyám simogatta az ajándékot. Elégedet-
ten bölintott.

— Finom, igazán finom. Ők ne tudnák, mi-
be járjanak?

Meggyújtotta a lámpát. Közelebb tartotta a
fényhez a használt szvettért. Kis lyukak vi-
lágítottak rajta.

— Lyukas — kiáltottam. — Megfoldhatja,
különbön kilátszik a bőre.

— Lyukas lenne?

— Az hát.

— Jó lesz még ez azért. Sokszor felvehetem.

— Megköszönted legalább? — kérdezte
nagyapám. — A méltóságos asszonynak, ha
már ennyire jó hozzád.

— Mondjad bolond, mondjad csak. Nélkü-
lük miből élünk?

Nagyanyám büszkén hordta. Vasárnaponként
felvette, meg fordult a tükör előtt. Összenőtt
vele. Nem akarta levetni magáról. Talán nem is
tudta.

Aztán elmaradt a szolgálatból. A földre kel-
lett kijárni, a homoki földre. A méltóságosokra
is más idők köszöntöttek.

Megéltünk. Nagyapám kerített egy kis szürke
lovat. Csontos, sebesült lovacska. Bekötöttük az
óla. Gazdagok lettünk.

— Egyszer majd érte jönnek.

— Érte? Kicsoda? — kérdezte nagyapám.

— A gazdája, aki elengedte — szolt nagy-
anyám.

— Hol van az már?

Micsoda jó lovacska volt. Széld. Órákig lo-
vagoltam. Nagynehezen felkapaszkodtam rá,
húzgáltam a sörényét. Nem rúgott, nem ug-
rált, nem is nyerített. Túrt békességgel.